

КЊИГА ПРЕДМЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ЛОГОПЕДИЈА

Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА НАУЧНОГ ИСТРАЖИВАЊА СА СТАТИСТИКОМ			
Наставник: Ђурић С. Слађана, Требјешанин М. Жарко, Теовановић С. Предраг, Ментус С. Татјана			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ: 9			
Услов: Завршене основне академске студије			
Циљ предмета: Добијање целовитог увида у све фазе научног истраживања и оспособљавање за самостално планирање и спровођење научно-истраживачких пројеката. Суштинска сврха изучавања методологије у оквиру овог студијског програма је да студенте снабде научним алаткама за квалитетно конципирање сопственог истраживачког пројекта. У оквиру програма студентима ће бити понуђени целовити прегледи метода, и то почев од општих теоријских метода, преко посебних метода наука, до метода искуствених истраживања које се могу применити у областима специјалне едукације и рехабилитације. Уз теоријска знања о сваком изложеном методу биће вежбани примери њихове практичне примене, како би студенти што боље разумели њихову суштину и били у прилици да их и сами практично примене.			
Исход предмета: Способност осмишљавања и дизајнирања нацрта сопственог истраживање у области специјалне едукације и рехабилитације, као и способности избора адекватног метода, налажења извора података, њихове обраде и интерпретације.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Концепт теоријске наставе претпоставља упознавање са појмом, карактеристикама и донетима појединих метода научно-истраживачког рада. Кључне теме се тичу концептуализације и операционализације истраживања, валоризације и евалуације других емпиријских истраживања: главне фазе истраживачког процеса (одређење проблема, пројектовање истраживања, извођење истраживања, обрада и анализа података) и истраживачке методе (упитник и интервју, технике скалирања и процењивања, испитивање и мерење ставова, анализа садржаја). <i>Практична настава</i> На часовима практичне наставе студенти вежбају примену усвојених теоријских знања кроз креирање сопственог нацрта истраживања, избор адекватних метода, израду и примену инструмената, обраду и интерпретацију добијених налаза.			
Литература Хавелка, Н., Кузмановић, Б., Попадић, Д. (1998). <i>Методе и технике социјалнопсихолошких истраживања</i> . Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије. Ђурић, С. (2013). <i>Истраживање безбедности – квалитативни приступ</i> . Београд: Факултет безбедности. ISBN 978-86-84069-70-4 Фајгељ, С. (2005). <i>Методе истраживања понашања</i> . Београд: Центар за примењену психологију. ISBN 86-83797-38-4 Ђурић, С. (2005). Методологија фокусгрупног истраживања. <i>Социологија</i> , 47(1), 1-26. ISSN 0038-0318 Kumar, R. (2005). <i>Research methodology: a step-by-step guide for beginners</i> , Sage Publications. ISBN-13: 9781412911948 De Walt, K. M., De Walt, B. R. (2002). <i>Participant observation: a guide for fieldworkers</i> . Walnut Creek, CA: AltaMira Press. ISBN 978-0-7591-1928-4			
Број часова активне наставе: 8	Теоријска настава: 4	Практична настава: 4	
Методе извођења наставе: Предавања, практична предавања и вежбе, са учешћем студената у реализовању теоријске и практичне наставе, учешће у истраживачком раду.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава	20	усмени испит	40

Назив предмета: ПРИМЕНА АУГМЕНТАТИВНЕ И АЛТЕРНАТИВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ КОД ОСОБА СА ПОРЕМЕЋАЈИМА КОМУНИКАЦИЈЕ			
Наставник : Јовановић-Симић Ђ. Надица, Терзић П. Ивана			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Завршене основне академске студије			
Циљ предмета је да омогући разумевање аугментативног и алтернативног функционисања особа са језичким поремећајем, као и последице језичког поремећаја на емоционалном, когнитивном и социјалном плану, а тиме и примену аугментативних и алтернативних метода комуникације.			
Исход предмета Стицање применљивих знања о когнитивним, емоционалним, мотивационим и социопсихолошким карактеристикама особа са тешким говорно језичким поремећајима, као и стицање практичних вештина за примену алтернативних метода комуникације и подршке и обуке њиховој породици, као и оспособљавање за рад у ААК тиму.			
Садржај предмета Могућности примене аугментативне и алтернативне комуникације; модели процене у аугментативној и алтернативној комуникацији.; аугментативна комуникациона интеракција; стандардне и настандардне комуникационе технике, примена аугментативне и алтернативне комуникације код различитих стања и поремећаја Практична настава:Вежбе Програм вежби из овог предмета усмерен је на стицање практичних вештина за примену аугментативне и алтернативне интервенције, примену одређених принципа у хабилитацији и рехабилитацији особа које користе ААК, и на обуку за тимски рад и рад са породицом.			
Литература Јовановић-Симић, Н. (2007). <i>Аугментативна и алтернативна комуникација – стратегије и принципи</i> . Београд: Друштво дефектолога Србије, ISBN 978-86-84765-13-2, стр. 159. Јовановић-Симић Н. (2006). Примена аугментативне и алтернативне комуникације у раној интервенцији, <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , бр.1-2, Београд: ЦИДД, ID 136628748, стр. 125-130. Јовановић-Симић Н. (2005). Основни циљеви и принципи у ААЦ интервенцији. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , бр. 3, Београд: ДДСЦГ, ID 46843394, стр. 67-77. Јовановић-Симић Н. (2006). Предуслови за настанак аугментативне и алтернативне комуникације. . <i>Београдска дефектолошка школа</i> , бр. 3, Београд: ДДСЦГ, ID 46843394, стр. 66-73.			
Број часова активне Наставе 4	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, семинар, консултације, power point- презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	До 50
колоквијум-и	30		

Назив предмета: ФОРЕНЗИЧКА ФОНЕТИКА, I семестар			
Наставник: Кашић Н. Зорка, Ивановић П. Маја			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Положени испити из предмета Фонетика и Лингвистика			
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са применом фонетике у истражним и судским поступцима у којима је језик део доказа. Посебан циљ је оспособљавање студената за релативно самосталан рад на различитим типовима идентификовања и верификовања индивидуалних карактеристика говорника.			
Исход предмета Стечена знања и практични рад на форензичкој анализи створиће студентима почетну основу за усавршавање у наведеном сегменту форензичких наука, односно вештина.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Фонетика у правном контексту. Настанак области. Кодекс струке. Најчешћи форензички задаци. Језик и лични идентитет. Идентитет и доказна вредност. Валидност снимљеног говора - тешкоће. Проблеми маскирања. Методе и технике у форензичкој анализи узорака говора. Експериментална метода – неинструментална – инструментална, статистички показатељи. Класификациони форензички маркери (пол, старост, језичка припадност, регионална припадност, социјална припадност). Форензички маркери фонетског капацитета (основни тон, расподела основног тона, квалитет артикулације, квалитет гласа, темпо, гласност, ритам, акценат). Форензички маркери употребе морфолошких, синтаксичких и лексичких елемената. Паралингвистичке појаве у форензичкој фонетици. <i>Практична настава: Вежбе</i> - Практично оспособљавање студената за утврђивање форензичких маркера у узорцима говора.			
Литература: 1. Kašić Z., Đorđević J.P. (2009). Zašto je lingvistika postala forenzička veština. <i>Istraživanja u specijalnoj pedagogiji</i> . Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 469-482. ISBN 978-86-80113-84-5 2. Đorđević J.P., Kašić Z., Jovičić S.T. (2011). Forensic – phonetic speech analysis. <i>Verbal Communication Quality Interdisciplinary Research I</i> (Editors: S.T. Jovičić, M. Subotić). Belgrade: LAAC, IEPSP, pp 79 - 93 ISBN: 978-86-81879-34-4 3. Jessen, M. (2008). <i>Forensic Phonetics. Language and Linguistic Compass</i> 2/4. Wiesbaden: Bundeskriminalamt, 671–711. 4. Јовичић (2001). <i>Форензички аспекти препознавања говорника</i> , НТБ, Београд, 41-60, YUISSN 0353-5517 5. Kašić Z., Đorđević J.P. (2009). Ostaci automatizma artikulacione baze kao forenzički markeri. <i>ETAN 2009 Zbornik radova</i> . Vrnjačka banja, AK4.1-1-4 6. Кашић З. (2014). <i>Форензичка фонетика – практикум за студенте ФАСПЕРА</i> , 30 стр.			
Број часова наставе 4	активне	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе - Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	до 5	писмени испит	до 70
практична настава	до 5	усмени испит	
колоквијум-и		Презентација самосталне идентификације говорника	до 20

Назив предмета: ИНСТРУМЕНТАЛНЕ МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ГЛАСА			
Наставник: Петровић-Лазич Д. Мирјана, Шеховић М. Ивана			
Статус предмета: Изборни предмет			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Завршене основне академске студије			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са инструменталним методама и техникама клиничког испитивања гласа која се најчешће користе у пракси.			
Исход предмета Исход предмета су теоријско и практично обучени студенти за процес дијагностиковања и рехабилитације поремећаја гласа применом техничких уређаја.			
Садржај предмета Теоријска настава <ol style="list-style-type: none"> 1. Инструменталне методе и технике у третману поремећаја гласа. Историјски преглед 2. Појам, дефиниција и структура гласа 3. Акустика гласа 4. Поступак дијагностиковања поремећаја гласа применом техничких уређаја 5. Методе и технике анализе звучног спектра гласа 6. Звучна спектрографија 7. Индиректна ларингоскопија у рехабилитацији гласа 8. Мултидимензиона анализа гласа 9. Анализа и обрада података Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад У оквиру практичне наставе изводити методе и технике клиничког испитивања гласа.			
Литература Rubin, J. S., Sataloff, R. T. and all (1995). <i>Diagnosis and Treatment of Voice Disorders</i> , New York : Medical Publishers, 262-326, ISBN 0 89640 276 2 Sataloff, R. T. (2005). <i>Treatment of Voice Disorders. The Science and Art of Clinical Care</i> , San Diego: Plural Publishing, 95-99, 395-417, ISBN 1-59756-040-5 Brown, Wm.S., Vinson, B.P., Crary, M.A. (2000). <i>Organic Voice Disorders, Assessment and Treatment</i> , San Diego: Singular Publishing Group, Inc., 49-89, ISBN 1-56593-268-4			
Број часова активне наставе 4	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе (1) Предавања (2) Вежбе (3) Други облици активне наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10 поена		
практична настава	10 поена	усмени испит	60 поена
колоквијум-и	10 поена		
семинар-и	10 поена		

Назив предмета: ПРИСТУПИ У ТРЕТМАНУ НЕУРОГЕНИХ ПОРЕМЕЋАЈА ГОВОРА И ЈЕЗИКА			
Наставник : Вуковић Г. Миле, Дрљан Ј. Бојана			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Завршене основне академске студије			
Циљ предмета Циљ овог предмета је продубљивање знања из области третмана афазиија и сродних поремећаја, као и стацање знања о могућностима и начинима примене методских приступа у процесу рехабилитације особа са неурогеним поремећајима језика.			
Исход предмета Студенти су овладали знањима из обалсти приступа третману неурогених поремећаја говора и језика.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Терапија афазиија у прошлости. Савремени приступи у третману афазиија и сродних поремећаја. Методе у третману афазиија и сродних поремећаја. Тртеман поремећаја језичке продукције. Тртеман поремећаја разумевања говора.Тртеман аномије. Третман поремећаја читања (алексије). Третман поремећаја писања (аграфије). Третман поремећаја рачунања (акалкулије). Третман поремећаја прозодије. Третман специфичних афазичких симптома. Третман поремећаја прагматских способности код особа са оштећењем мозга. Третман поремећаја егзекутивних функција неурогене етиологије. Социјални модел трепије афазиија и сордних поремећаја. Процес опоравка (динамика опоравка језичких функција код особа са пштећењем мозга). Утицај персоналних, когнитивних и неуролошких фактора на опоравак. <i>Практична настава:</i> Вежбе – прате теоријску наставу.			
Литература Вуковић, М. (2008). <i>Третман афазиија</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 313 стр. (1-280стр.), ISBN 978-86-80113-72-2			
Број часова активне наставе 4	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Интерактивна настава уз примену техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	До 10 поена	писмени испит	
практична настава	До 20 поена	усмени испит	60
Семинарски	До 10 поена	.....	

Назив предмета: ДИСЛЕКСИЈА И ДИСГРАФИЈА			
Наставник : Голубовић М. Славица; Чолић Р. Гордана			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ:7			
Услов: Завршене основне академске студије			
Циљ предмета је да упозна студенте са дислексијом и дисграфијом, дисортографијом и дискалкулијом, односно специфичним сметњама у учењу, њиховом дефиницијом, етиологијом, учесталошћу, класификацијом, типовима, клиничком сликом, диференцијалном дијагнозом, коморбидитетом, дијагнозом и третманом			
Исход предмета: стицање знања, примена стечених знања у пракси, компетентност за рад са децом и особама са специфичним сметњама у учењу дислексијом, дисграфијом и дискалкулијом.			
Садржај предмета Теоријска настава: 1. Неурофизиолошка основа читања и писања. 2. Развој функције читања, писања и рачунања. 3. Специфичне сметње у учењу: дислексија, дисграфија, дискалкулија. Дислексија. 4. Елиминаторни критеријуми за дислексију, класификација, типови и клиничка слика дислексије. 5. Дисортографија. 6. Дисграфија. 7. Класификација дисграфија. 8. Типови дисграфија. 9. Клиничка слика дисграфија. 10. Дискалкулија. 11. Клиничка слика дискалкулије. 12. Типови дискалкулије. 13. Дијагностика и диференцијална дијагностика дислексије, хиперлексије и алексије, дисортографије, дисграфије и дискалкулије. 14. Дијагностички протокол за испитивање дислексије, дисграфије, дисортографије и дискалкулије. 15. Третман дислексије, дисортографије, дисграфије и дискалкулије. Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад. Садржајно прати теоријску наставу и припрема студенте за примену стечених знања из ових области у пракси.			
Литература 1. Голубовић, С. (2011). <i>Дислексија, дисграфија, диспраксија</i> . Београд: Меркур, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду, ISBN 978-86-6203-013-9. 2. Голубовић, С Голубовић З. (2010). <i>Дислексија : Водич за тусторе</i> . Београд: Меркур, Универзитет у Београду, ISBN: 978-86-7522-037-4. 3. Голубовић С. Голубовић З.. (2010). <i>Дислексија: Водич за самостално учење студената са дислексијом</i> . Београд: Меркур, Универзитет у Београду, ISBN: 978-86-7522-038-1.			
Број часова наставе 4	активне	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Назив предмета: МЕТОДЕ ТРЕТМАНА ПОРЕМЕЋАЈА АУДИТИВНЕ ПЕРЦЕПЦИЈЕ			
Наставник : Доброта-Давидовић Д. Нада, Оташевић Р. Јадранка			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ:7			
Услов: Завршене основне академске студије			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да завршене студенте основних студија упозна на савремен начин са методама и третманом аудитивне перцепције код деце и одраслих.			
Исход предмета Савладано теоријско и практично знање			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Појам и дефиниција аудитивне перцепције. Поремећај аудитивне перцепције у развојном периоду. Поремећај аудитивне перцепције код одраслих. Разлике између оштећења слуха и поремећаја аудитивне перцепције. Методе у испитивању слуха. Компатибилност између тоналне и вербалне аудиометрије. Методе у испитивању акустичке анализе гласа.			
Акустичка диференцијална дијагностика гласа код поремећаја флуентности. Примена селективне аудитивне стимулације у терапији говорних поремећаја. Примена селективне аудитивне стимулације у терапији гласа.			
<i>Практична настава:</i>			
На вежбама се примењују методе и технике за практичну примену знања добијеног на теоријској настави.			
Литература, обавезна:			
Бабић Б. (2008). <i>Аудиологија са вестибулорологијом</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, str.30-130. ISBN – 978-86-80113-64-7, cobiss.sr-id 145597964.			
Јовановић-Симић, Н., Славнић, С., Доброта –Давидовић, Н., (2008) <i>Практикум за развој аудитивне и визуелне перцепције</i> , Београд: Друштво дефектолога Србије. ISBN 987- 86-84765-21-7.			
Голубовић С., Давидовић Н. (1987). Афазија и слушна оштећења, <i>Говорни поремећаји и лакша слушна оштећења</i> , Зборник радова, 154-159, без ИД.			
Давидовић, Н., Стеванковић, М.(1994). Развој појединих аудитивних функција код ризико деце. <i>Први конгрес педијатара СР Југославије</i> , Зборник радова, Ниш 186-188, без ИД.			
Доброта Н., Голубовић С., Замаклар Д. (2003). Рана детекција слуха код деце са расцепом усне и непца. <i>Говор и језик</i> , Зборник радова, 307-311, без ИД.			
Број часова активне наставе 4	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, самостални задатак, мултимедија и консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	10		
семинар-и	10		

Назив предмета: Завршни рад	
Наставник: Вуковић Г. Миле; Доброта-Давидовић Д. Нада; Голубовић М. Славица; Петровић-Лазић Д. Мирјана; Кашић Н. Зорка; Јовановић-Симић Ђ. Надица	
Статус предмета: Обавезни	
Број ЕСПБ: 20	
Услов: сви положени испити предвиђени наставним планом	
Циљ завршног рада Оспособљавање студента за примену сазнања из методологије научних истраживања у области логопедије, током научно-истраживачког рада. Оспособљавање за примену адекватних истраживачких метода у реализацији циљева постављених у пројекту завршног рада.	
Исход завршног рада Очекује се да студент буде у стању да планира и самостално изводи истраживање у области процене и третмана поремећаја комуникације; евалуације примењених метода третмана; евалуације примењених и рехабилитационих програма. Такође се очекује да ће студент моћи да обради добијене податке, да их критички анализира и продискутује и дође до одређених закључака. Студент ће моћи да презентује своје резултате, поредећи их са резултатима актуелних истраживања у свету и код нас.	
Садржај У завршном раду студент се оспособљава да примењује методологију истраживања у области логопедије. Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад у форми која садржи следећа поглавља: Увод, Теоријски део, Емпиријски део у коме је јасно наведен методолошки дизајн, Резултати истраживања са дискусијом, Закључак и Литература. У завршном раду могу се наводити и прилози. Саставни део завршног рада могу бити и електронски аудио и видео записи, као и софтверска решења. Након завршеног рада студент је припремљен за даљи самостални практични рад и (или) наставак докторских студија. Завршни рад се брани усмено уз адекватну презентацију.	
Методe израде завршног рада Завршни рад не може бити само теоријски, већ се морају применити и све друге квалитативне и квантитативне методе истраживања у складу са темом завршног рада.	
Оцена знања (максимални број поена 100)	
Завршни испит	поена
Писмена презентација рада	70
Усмена презентација рада	30